

نقبی به تاریخ شهرک «نیروی هوایی»
که حالا جزوی از خیابان هاشمیه شده است

پاسداران آسمان

هما سعادت مند - قدمت خیابانی که این روزها همه ما آن را با نام «هاشمیه» می شناسیم، شاید از تعداد انگشت های دودست فراتر نرود، اما همین خیابان بلند تازه تاسیس، محلاتی قدیمی را در قلب کوچه پس کوچه های خود جای داده که نام و نشان شان را فقط لایه لای آدرس دهی قدیمی ها می توان پیدا کرد. محله «نیروی هوایی» یکی از همین محله ها است که چند سالی می شود زیر سایه اسم «هاشمیه» از خاطره ها رفته و در تابلوهای شهری دیگر نشانی از آن نیست. همین امر پنهان های شد تا در گفت و گو با یکی از اهالی قدیمی محله «نیروی هوایی»، گریزی پز نیم به تاریخ پیدایش این محله که ۳۶ سال پیش به همت کارکنان «نیروی هوایی» از تش جمهوری اسلامی ایران آباد شده است. مهدی آیسالان، به حکم شناسنامه، اگر چه سن و سالی ندارد، اما می توان نام او و خانواده اش را در شمار اولین ساکنان این قسمت از شهر نوشت. پای حرف های او نشستیم تا نقبی بزنیم به تاریخ یکی از محلات قدیمی منطقه.

مشهد تا شهرک آب و برق امتداد پیدا کرده بود

قرارمان «هاشمیه ۶۵» است تا گفت و گویمان در یک محله گردی چند ساعته کامل شود. مهدی آیسالان صحبتش را با اشاره به اینکه این قسمت شهر در قدیم تکه زمین های بایری بوده که با فاصله ای یک کیلومتری به دامنه کوه می رسیده است، آغاز می کند: «پیش از انقلاب کارکنان «نیروی هوایی»، تعاونی مسکنی با دویست عضو تشکیل دادند. این تعاونی بعدها توانست زمینی حدود ۱۰ هکتار را در ضلع جنوبی مشهد بخرد و به اعضاء واگذار کند. واگذاری این زمین به کارکنان «نیروی هوایی» خشت اول بنای این محله شد. سال ۱۳۶۳، پدرم که یکی از اعضای «نیروی هوایی» بود، بارونه جمع کرد و از امیدیه اهواز راهی این محله شد تا در زمین واگذار شده به ما، خانه ای بسازد. آن روزها در این محله ۶۰ خانوار بیشتر سکونت نداشتند، اما با مرور زمان بر تعدادشان افزوده شد. مشهد تا شهرک آب و برق امتداد پیدا کرده بود و کوچه های محله تازه تاسیس ما هنوز خاکی بود. امکاناتی مانند گاز و تلفن

هم نداشتیم. در محله تنها یک ثانوی با شروع ساخت و سازها درست شده بود تا کارگران ساختمانی که عمویشان را افغانستانی ها تشکیل می دادند، بتوانند قوت هر روزشان را تهیه کنند.»

شعبه قلعه ای جدا از شهر بودیم

محله «نیروی هوایی» در آن سال ها از خیابان «هشتصد» آغاز می شد و تا انتهای بوستان «ایزدی» فعلی امتداد می یافت. اطراف ما تا چشم کار می کرد کوه بود و بیابان. شعبه قلعه ای جدا از شهر بودیم. فقط سمت فلکه پارک یک سه راهی باز بود که ما را به محله آب و برق می رساند. این نقطه بعدها با عنوان «هفت تیر» تابلو خورد. سال ۱۳۷۱ بولوار «هنرستان» و بعدها هم بولوار «هاشمیه» بازگشایی شد و دسترسی به مرکز شهر را آسان کرد.

سرمای زمستان را با مخلوط کردن

نفت و گاز و تیل سر می کردیم با پذیرش قطعه نامه در سال ۱۳۶۷ و پایان جنگ، وضعیت محلات ما نیز تغییر کرد و رو به آبادانی نهاد. در گام اول، محله «نیروی هوایی» گازکشی شد. قبل از آن نفت، تنها سوخت اهالی بود که آن هم با توجه به جنگ

و کمبودهای ناشی از آن، سخت به دست می آمد. یادم می آید یکی از همسایه هایمان یک تریلی داشت. اهالی برای تأمین سوخت زمستانشان از او گاز و تیل می خریدند و آن را با نفت مخلوط می کردند تا هم مقرون به صرفه باشد و هم کفاف چندماه سرما را بدهد.

یک خط اتوبوس داشتیم که تا میدان شهدا می رفت

مدتی بعد هم تلفن دار شدیم. خاطرم هست که اهالی با آمدن خط تلفن خیلی ذوق و شوق داشتند، آنقدر که شماره هاشان را به همسایه ها می دادند تا در صورت نیاز تماس بگیرند. پیش از آن تمام دارایی این محله یک دکه تلفن بود که با سکه دوریالی کار می کرد. یک خط اتوبوس هم داشتیم که خیلی پایین تر از این محله، ایستگاه داشت و اهالی را به میدان «شهدا» می رساند.

وقتی املاکی ها مثل قارچ سبز شدند

در باره شکل خانه ها و محله در گذشته هم باید بگویم که اینجا به هشت بلوک تقسیم می شد که در آن ۴۱۳ واحد ویلایی بنا شده بود. تمام خانه ها هم مترازی بین ۲۵۰ تا ۳۵۰ متر داشتند

مدارس

یک دبستان و یک دبیرستان

بانک

ندارد

مساجد

مسجد «امام حسن مجتبی (ع)» با زیربنای ۲ هزار و ۷۰۰ متر مربع، تنها مسجد این محله است؛ البته یک مسجد دیگر هم به نام مسجد «ایزدی» قرار است ساخته شود که مراحل اداری آن در حال طی شدن است.

شهدا

در این محله، ۲۰ خانواده شهید دفاع مقدس و ۱۰ خانواده جانباز زندگی می کنند. شهید احمد منصفی، شهید برک پور و شهید جاجرمی، از شهدای بنام این محله هستند.

شناسنامه محله «نیروی هوایی»

موقعیت جغرافیایی: جنوب مشهد
وسعت: ۱۰ هکتار
جمعیت: حدود ۶ هزار نفر